

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

20. oktoober 2011 *

Kohtuasjas C-123/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria) 9. veebruari 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. märtsil 2010, menetluses

Waltraud Brachner

versus

Pensionsversicherungsanstalt,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud A. Prechal (ettekandja), K. Schiemann, L. Bay Larsen, ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: K. Malacek,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. aprillil 2011 toimunud kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Austria valitsus, esindaja: G. Hesse,
- Iirimaa, esindajad: D. O'Hagan ja N. Travers,
- Euroopa Komisjon, esindajad: V. Kreuschitz ja M. van Beek,

olles 16. juuni 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiivi 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas (EÜT 1979, L 6, lk 24; ELT erivaljaanne 05/01, lk 215) artikli 4 lõike 1 tõlgendamist.

- 2 Taotlus on esitatud W. Brachneri ja Pensionsversicherungsanstalt (pensionikindlustusamet) vahelises vaidluses seoses W. Brachneri vanaduspensioni suurendamisega 2008. aastal pensionide korrigeerimissüsteemi alusel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 79/7 artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on sotsiaalkindlustuse valdkonnas meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte (edaspidi „võrdse kohtlemise põhimõte”) järkjärguline rakendamine artiklis 3 ettenähtud sotsiaalkindlustuse ja muu sotsiaalkaitse valdkondades.”

- 4 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

- a) riiklike sotsiaalkindlustusskeemide suhtes, mis pakuvad kaitset järgmistel juhtudel:

[...]

– vanadus,

[...]

b) sotsiaalabi suhtes, kuivõrd see on ette nähtud punktis a nimetatud skeemide täiendamiseks või asendamiseks.”

5 Sama direktiivi artikli 4 lõige 1 näeb ette:

„Võrdse kohtlemise põhimõte tähendab, et puudub igasugune otsene või kaudne sooline diskrimineerimine, eriti seoses perekonnaseisuga, ning eelkõige siis, kui kõne all on:

[...]

– hüvitiste arvutamine, sealhulgas abikaasa ja ülalpeetavate puhul suurendatava hüvitise arvutamine, ning hüvitise saamise õiguse kestuse ja säilitamise tingimused.”

Siseriiklik õigus

6 9. septembri 1955. aasta üldise sotsiaalkindlustusseaduse (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, *BGBI.* 189/1955) põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „ASVG”) § 108 lõige 5 sätestab:

„Korrigeerimisindeks: riigi sotsiaalkindlustuse, earühmade ja tarbijakaitseminister kehtestab igal aastal määrusega hiljemalt iga aasta 30. novembriks järgmiseks

kalendriaastaks korrigeerimisindeksi (§ 108 f). Määrus esitatakse föderaalvalitsusele nõusoleku saamiseks. Kui ei ole sätestatud teisiti, tuleb korrigeerimisindeksit kohaldada vanaduspensionide ja pensionide ning hüvitistega seotud kindlate summade tõstmiseks sotsiaalkindlustuses.”

7 ASVG § 108 f on sõnastatud järgmiselt:

„1. Riigi sotsiaalkindlustuse, earühmade ja tarbijakaitse minister kehtestab igaks kalendriaastaks korrigeerimisindeksi, võttes arvesse § 108 e lõike 9 esimeses lauses sätestatud läve.

2. Lävi määratakse nii, et lävega kohandamisest tuleneval pensionide tõstmisel vastab korrigeerimisindeks lõike 3 kohasele tarbijahindade tõusule. Indeks ümardatakse kolmele kohale pärast koma.

3. Tarbijahindade tõus tuleb määrata kuni korrigeerimisaastale eelnenud aasta juulikuuni toimunud 12 kuu keskmise tõusu alusel, kusjuures tuleb kohaldada 2000. aasta tarbijahinnaindeksit või indeksit, mis seda asendab. [...]”

8 ASVG § 108 h lõige 1 sätestab:

„Alates iga aasta 1. jaanuarist tuleb

- a) kõik riiklikust pensionikindlustusest makstavad pensionid, mille tähtpäev on enne selle aasta 1. jaanuari,

[...]

korrutada korrigeerimisindeksiga. [...]"

- 9 Saksamaa Liitvabariigi sotsiaal- ja tarbijakaitseministri määrusega (*BGBL* II, 337/2007) kehtestati 2008. aastaks ASVG alusel makstavate pensionide korrigeerimisindeksiks 1,017.
- 10 ASVG § 634 lõige 10 näeb redaktsioonis, mis tuleneb föderaalseadusest õigusnormide kohandamiseks kokkuleppega, mis on sõlmitud vastavalt föderaalse konstitutsioonilise seaduse artiklile 15a tervishoiu korralduse ja rahastamise kohta aastateks 2008–2013 (Bundesgesetz zur Anpassung von Rechtsvorschriften an die Vereinbarung gemäß Art. 15a B-VG über die Organisation und Finanzierung des Gesundheitswesens für die Jahre 2008 bis 2013, *BGBL* I, 101/2007, edaspidi „2007. aasta muutmisseadus“), ette erakorralise pensionitõusu aastaks 2008 Österreichischer Seniorenratiga (Austria pensionäride nõukogu) sõlmitud kokkuleppe tulemusel.
- 11 Asjaomane säte on sõnastatud järgmiselt:

„Erandina § 108 h lõike 1 esimesest lausest ei korrutata 2008. kalendriaastal kõiki pensione, mille suurus on üle 746,99 euro kuus, korrigeerimisindeksiga, vaid neid tõstetakse järgmiselt: kui ühe kuu pensioni suurus on

1. üle 746,99 euro kuni 1050 eurot, siis tõstetakse seda 21 euro võrra;
2. üle 1050 euro kuni 1700 eurot, siis korrutatakse see indeksiga 1,020;
3. üle 1700 euro kuni 2161,50 eurot, siis tõstetakse seda lineaarselt langeva protsendimääraga vahemikus 2,0%–1,7%;
4. üle 2161,50 euro, siis tõstetakse seda 36,57 euro võrra.”

¹² Austria residentidel, kes saavad vanadus- või toitjakaotuspensioni, mis on nii väike, et see ei kata elatusmiinimumi, kuna neil ei ole piisavalt pikka kindlustusperioodi või on nende pensioni määramise alus liiga madal, on põhimõtteliselt õigus saada tasanduslisa, kuid seejuures võetakse arvesse nende isikute sissetulekut, mis ei tohi ületada selle lisa saamiseks kehtestatud läve.

¹³ ASVG § 292 lõike 2 kohaselt tuleb seda läve silmas pidades võtta tasanduslisa saamise õiguse kindlakstegemisel arvesse ka pensionisaajaga ühises majapidamises elava abikaasa kogu netosissetulek.

¹⁴ Kui isiku ja temaga ühises majapidamises elava abikaasa brutopension ja muu netosissetulek jäävad alla tasanduslisa läve, on isikul õigus tasanduslisale, mille suurus vastab tema kogusissetuleku ja selle läve vahele.

- 15 ASVG § 293 selle 2007. aasta muutmiseaduse redaktsioonis näeb ette üksi elavate pensionäride tasanduslisa läve erakorralise tõstmise 726 eurolt 747 euroni ja abikaasaga ühises majapidamises elava pensionäri tasanduslisa läve erakorralise tõstmise 1 091,14 eurolt 1 120 euroni.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 16 W. Brachner, kes on sündinud 8. juunil 1947, saab Pensionsversicherungsanstaltilt ASVG alusel vanaduspensioni, mille brutosuurus oli 2007. aastal 368,16 eurot kuus. Tal ei ole õigust saada tasanduslisa, sest tema abikaasa saab igakuist pensioni netosummas 1 340,33 eurot, mis koos W. Brachneri sissetulekuga kokku ületab nimetatud lisa lävega ette nähtud summat.
- 17 Pensionsversicherungsanstalt määras 8. mai 2008. aasta otsusega, et võttes arvesse 2008. aastaks kehtestatud korrigeerimisindeksit 1,017, on W. Brachneri pensioni brutosuurus 1. jaanuarist 2008. aastast alates 374,42 eurot kuus, mis tähendab tema pensioni suurenemist 1,7% võrra.
- 18 W. Brachner esitas selle otsuse peale Landesgericht Linzile (Linzi piirkonnakohtus) kaebuse, nõudes alates 1. jaanuarist 2008 pensioni maksmist brutosuurusega 389,16 eurot kuus, mis tähendab ASVG (2007. aasta muutmiseaduse redaktsioonis) § 634 lõikes 10 sätestatud 21 euro suurust pensionitõusu pensionidele, mille suurus on 746,99–1050 eurot kuus.

- 19 Oma kaebuse põhjenduseks väitis W. Brachner, et Austria seadusandja poolt 2008. aastaks jõustatud korrigeerimine ei ole kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega, et see rikub konstitutsiooniga tagatud omandiõigust ning sisaldab naiste kaudset diskrimineerimist, mis on vastuolus direktiivi 79/7 artikliga 4.
- 20 Landesgericht Linz rahuldab 8. juuli 2008. aasta otsusega W. Brachneri kaebuse, leides, et 2008. aasta pensionide korrigeerimisel on naise lubamatult kaudselt diskrimineeritud.
- 21 Oberlandesgericht Linz (Linzi ülemmaakohus) kui apellatsioonikohus töö- ja sotsiaalõiguse asjades muutis seda kohtuotsust oma 13. augusti 2008. aasta otsusega. W. Brachner esitas seejärel kassatsioonkaebuse Oberster Gerichtshofile (ülemkohus).
- 22 Verfassungsgerichtshof (konstitutsioonikohus) jättis 24. septembri 2009. aasta otsusega rahuldamata taotlused, mille hulgas oli ka Oberster Gerichtshofi esitatud taotlus W. Brachnerit puudutavas kohtuasjas ning millega taotleti 2008. aasta pensionide korrigeerimist käsitlevate ASVG sätete tühistamist, kuna 2007. aasta muutmisseadus näeb erakorralise pensionide suurendamise sellel aastal ette üksnes pensionide osas, mis on üle 746,99 euro. Neid taotlusi põhjendati konstitutsiooniõigusel põhinevate väidetega, mille kohaselt on rikutud võrdsuse põhimõtet ja omandiõigust.
- 23 Kuna Verfassungsgerichtshof oli jätnud need taotlused rahuldamata, jätkas Oberster Gerichtshof kassatsioonimenetlust põhikohtuasjas *ex officio*.

- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tema menetluses oleva kohtuasja eesmärk on nüüd lahendada poolte vahel endiselt vaidluse all olev küsimus, kas Austria seadusandja poolt 2008. aastal jõustatud pensionide korrigeerimine rikub naiste kaudse diskrimineerimise tõttu direktiivi 79/7 artiklit 4.
- 25 Sellega seoses sedastab Oberster Gerichtshof esiteks, et poolte arvamused lahknevad küsimuses, kas põhikohtuasjas käsitletav pensionide iga-aastase korrigeerimise süsteem kuulub direktiivi 79/7 artikli 4 lõike 1 kohaldamisalasse ning eelkõige selles esineva mõiste „hüvitiste arvutamine” alla.
- 26 Teiseks leiab nimetatud kohus seoses W. Brachneri väidetava kaudse diskrimineerimisega, et 2008. aastal rakendatud pensionide korrigeerimine sisaldab endas puudutatud pensionäride ebavõrdset kohtlemist, kuna tasanduslisa lävest allapoole jäävaid pensione suurendati üksnes 1,7% võrra, samal ajal kui vahemikku 747–2160 eurot jäävaid pensione suurendati rohkem.
- 27 Seega tuleb kontrollida, kas see ebavõrdne kohtlemine toob kaasa ebasoodsa olukorra, mis puudutab oluliselt rohkem naisi kui mehi.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab selles osas järgmistele tuvastustele, mis on tehtud ASVG kohaldamisalasse kuuluvate isikute 2007. aasta detsembri statistiliste andmete põhjal:
- 1 325 762 isikut, sealhulgas 614 293 meest ja 711 469 naist said vanaduspensioni enda tööalase tegevuse alusel;

- 562463 isikut, sealhulgas 408910 naist ja 153553 meest said kuus pensioni 750 eurot või vähem (edaspidi „miinimumpension”), see tähendab 57 % naispensionäre ja 25 % meespensionäre.
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates järeldub sellest, et 2008. aasta pensionide korrigeerimisega ebasoodsamasse olukorda seatud naiste protsent on umbes 2,3 korda suurem kui meeste oma.
- 30 Kolmandaks viitab Oberster Gerichtshof Pensionsversicherungsanstaltli väitele, mille kohaselt võib selline ebavõrdne kohtlemine olla objektiivselt õigustatud eeskätt põhjusel, et naised panustavad pensionisüsteemi lühema ajavahemiku vältel kui mehed, kuna nad lähevad pensionile meestest varem, samuti põhjusel, et naised saavad pensioni pikema aja vältel kui mehed, sest nende oodatav eluiga on keskmiselt meeste omast pikem, ning viimaks seetõttu, et tasanduslisa läve tõsteti 2008. aastaks üksi elavatele pensionäridele 21 euro võrra kuus ning teise isikuga ühises majapidamises elavatele pensionäridele 29 euro võrra kuus.
- 31 Sellega seoses leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus kõigepealt, et nõustuda ei saa naiste lühemal sisse maksete perioodil põhineva õigustusega, sest kõnealuse iga-aastase korrigeerimise eesmärk on pensionisaajate ostujõu säilitamine pensionide indekseerimisega tarbijahindade kasvu alusel, mistõttu ei ole see korrigeerimine osa maksest, mille summa on seotud sisse maksete suuruse ja nende tegemise kestusega.
- 32 Seejärel leiab Oberster Gerichtshof, et kõnealust erinevat kohtlemist ei saa samuti õigustada asjaolu, et naised saavad pensioni keskmiselt pikema aja jooksul, sest nende oodatav eluiga on meeste omast pikem, kuna tegemist on otse sool põhineva teguriga, mida ei saa Euroopa Kohtu praktikat silmas pidades selle olemuse tõttu arvesse võtta

(14. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-317/93: Nolte, EKL 1995, lk I-4625, punkt 28).

- 33 Mis puudutab viimaks tasanduslisa läve tõstmisel põhinevat õigustust, siis märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et statistiliste andmete põhjal on lisaks vanaduspensionile saanud tasanduslisa 136 771 isikut, sealhulgas 64 166 meest ja 72 605 naist.
- 34 Kuna aga ASVG kohaldamisalasse kuuluvatest isikutest saab 57% naispensionäridest miinimumpensiooni, samal ajal kui meespensionäridest saab miinimumpensiooni üksnes 25%, siis leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et võrreldes meestega ei saa tunduvalt suurem arv naisi tasanduslisa ning seega ei saa nad kasu ka selle lisa läve tõstmisest, mis oli ette nähtud 2008. aasta pensionide korrigeerimisel.
- 35 Peale selle leiab Oberster Gerichtshof, et kuigi abikaasa sissetuleku arvessevõtmine tasanduslisa määramisel näib küll olevat põhjendatud, kuna selle hüvitise eesmärk on tagada elatusmiinimum (19. novembri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-226/91: Moltenbroek, EKL 1992, lk I-5943), ei tähenda see, et selline arvessevõtmine oleks samuti põhjendatud pensionide iga-aastase korrigeerimise meetme raames.
- 36 Nimelt on selle kohtu väidete kohaselt pensionide iga-aastase korrigeerimise eesmärk peamiselt pensiooni ostujõu säilitamine, mistõttu see on täiesti teistsuguse eesmärgiga kui tasanduslisa.

37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et neid asjaolusid silmas pidades tekib küsimus, kas tasanduslisa läve tõstmine võib õigustada 2008. aasta pensionide korrigeerimise raames ette nähtud miinimumpensionide suurendamist väiksemas ulatuses ja kas see võib õigustada asjaolu, et see paneb ebasoodsamasse olukorda märkimisväärselt suurema arvu naisi kui mehi, kui seda tasanduslisa käsitlevate normide kohaselt võetakse pensionisaaja muud sissetulekut ja temaga ühises majapidamises elava abikaasa sissetulekut arvesse üksnes miinimumpensionide korral, samal ajal kui suurema pensioni saajate pension suureneb rohkem, ilma et arvesse võetaks nende muid sissetulekuid või nende abikaasa sissetulekut.

38 Nendel asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [79/7] artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et ka riiklikku pensionikindlustust reguleerivas õiguses ette nähtud pensionide iga-aastase korrigeerimise (indekseerimise) süsteem kuulub selle sätte lõikes 1 sätestatud diskrimineerimiskeelu alla?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav: kas direktiivi [79/7] artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus pensionide iga-aastast korrigeerimist reguleeriv siseriiklik säte, mille kohaselt miinimumpensioni saajate teatud grupile on ette nähtud potentsiaalselt väiksem pensionitõus kui teistele pensionisaajatele, kui see säte asetab ebasoodsamasse seisu 25 % meessoost ja 57 % naissoost pensionisaajatest ega ole objektiivselt põhjendatud?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav: kas naissoost pensionisaajate ebasoodsamat kohtlemist nende pensioni iga-aastasel tõstmisel saab põhjendada naissoost pensionisaajate varasema pensioniea ja/või pensioni saamise pikema perioodi ja/või sellega, et sotsiaalõigusega ette nähtud miinimumsissetuleku määra (tasanduslisa lävi) tõsteti ebaproportsionaalselt, kui sotsiaalõigusega ette nähtud miinimumsissetuleku (tasanduslisa) maksmist reguleerivad sätted näevad ette nii pensionisaaja muude isiklike sissetulekute kui ka temaga ühises majapidamises elava abikaasa sissetulekute arvessevõtmist, samas kui teiste pensionisaajate pensioni tõstetakse pensionisaaja muid isiklike sissetulekuid või tema abikaasa sissetulekuid arvesse võtmata?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

- 39 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada seda, kas direktiivi 79/7 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et niisugune pensionide iga-aastase korrigeerimise kord nagu põhikohtuasjas käsitletav kuulub selle direktiivi kohaldamisalasse, mistõttu selle korruga seotud sätete suhtes kehtib nimetatud direktiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud diskrimineerimiskeeld.
- 40 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et hüvitis kuulub direktiivi 79/7 kohaldamisalasse ainult juhul, kui seda võimaldatakse ühe selle direktiivi artikli 3 lõikes 1 loetletud riskide vastase kaitse riikliku skeemi raames või kui see kujutab endast sama eesmärgiga sotsiaalabi vormi, ning on otseselt ja tõhusalt seotud kaitsega mõne selle

riski vastu (vt eelkõige 16. detsembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-382/98: Taylor, EKL 1999, lk I-8955, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 41 Kuivõrd vaidlust pole selles, et põhikohtuasjas käsitletav hüvitis on osa riiklikust skeemist, sest see on seadusega ette nähtud – nimelt näevad ASVG sätted ette pensionide korrigeerimise skeemi aastaks 2008 –, siis tuleb kontrollida, kas see hüvitis on otseselt ja tõhusalt seotud kaitsega mõne direktiivi 79/7 artikli 3 lõikes 1 loetletud riski vastu.
- 42 Selles osas tuleb nentida, et selline ASVG alusel makstud pension nagu W. Brachne-rile makstav on hüvitis, mis on ilmselgelt otseselt ja tõhusalt seotud ühe nimetatud riskiga, nimelt vanadusega seotud riskiga.
- 43 Sama kehtib ka sellise pensioni nagu põhikohtuasjas käsitletav pension iga-aastase korrigeerimise süsteemi suhtes.
- 44 Nii nagu pensioni endagi puhul on selle edasise korrigeerimise eesmärk kaitsta sea-duses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikuid vanaduse riski vastu, tagades neile vajalike vahendite olemasolu, kusjuures arvesse võetakse eelkõige nende vaja-dusi pensionärina.
- 45 Nagu märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, on põhikohtuasjas käsitletava korri-geerimise süsteemi eesmärk pensioni ostujõu säilitamine pensionide indekseerimise-ga tarbijahindade kasvu alusel.

- 46 Kui võtta lisaks arvesse põhikohtuasjas käsitletava korrigeerimise süsteemi eesmärki – nagu selle tõi välja eelotsusetaotluse esitanud kohus – säilitada pensioni ostujõud tarbijahindade kasvu arvesse võttes, siis ei saa väita, et tegemist on süsteemiga, mis tagab teatavatel tingimustel isikutele, kelle ressursid jäävad alla seaduses määratud konkreetse summa, erihüvitise nende vajaduste rahuldamiseks, ning mille suhtes Euroopa Kohus on leidnud, et see ei kuulu direktiivi 79/7 artikli 3 lõike 1 punkti a alla (16. juuli 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-63/91 ja C-64/91: Jackson ja Cresswell, EKL 1992, lk I-4737, punkt 17).
- 47 Nimelt on põhikohtuasjas kõnealuse korrigeerimise süsteemiga kehtestatud erakorraline pensionide suurendamine ette nähtud ka neile pensionäridele, kellel ei ole rahalist ega ainelist kitsikust. Lisaks on see korrigeerimise süsteem kohaldatav üksnes seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikute suhtes, mis tähendab, et selle alusel suurema pensioni maksmine sõltub igal juhul vanaduse riski realiseerumisest (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Taylor, punktid 23–25).
- 48 Kõnealune korrigeerimise süsteem erineb seega ka teistest süsteemidest, millega Euroopa Kohus on kokku puutunud ning mis puudutasid neid kohandusi, mida isikutele võimaldati direktiivi 79/7 artikli 3 lõikes 1 sätestatud riski realiseerumise tõttu, ning mille kohta Euroopa Kohus leidis, et sellest asjaolust üksi ei piisa, et pidada direktiivi 79/7 kohaldamisalasse kuuluvaks seda põhihüvitist, millega need kohandused on seotud, kuid mis seda riski ei puuduta (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Jackson ja Cresswell, punkt 19).
- 49 Käesolevas asjas ei ole tegemist ka süsteemiga, mille iseloomulikuks tunnuseks on asjaolu, et seadus määrab kindlaks huvitatud isikute teoreetiliste vajaduste maksumuse, mis võetakse hüvitise määramise aluseks, ilma et seejuures võetaks arvesse mõne direktiivi 79/7 artikli 3 lõikes 1 loetletud riski realiseerumist; süsteem, mille suhtes

Euroopa Kohus on leidnud, et see ei kuulu igal juhul selle direktiivi kohaldamisalasse (eespool viidatud kohtuotsus Jackson ja Cresswell, punkt 20).

- 50 Kui võtta lisaks arvesse põhikohtuasjas käsitletava korrigeerimise süsteemi eesmärki, siis võib selles ette nähtud pensionide suuruse hilisemat muutmist pidada „hüvitiste arvutamise” alla kuuluvaks direktiivi 79/7 artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- 51 Vastupidise tõlgendusega, mille kohaselt kehtib direktiivi 79/7 artikli 4 lõikes 1 sätestatud keeld üksnes sama direktiivi kohaldamisalasse kuuluva hüvitise esialgse arvutamise suhtes, kui hüvitis puudutab ühte selle artikli 3 lõikes 1 sätestatud riskidest, ei saa nõustuda.
- 52 Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 59, kahjustaks selline kitsendav tõlgendamine, mis eeldab vaikimisi ilma ilmse õigustusega olulise lünga tunnustamist naiste vastu suunatud diskrimineerimise keelu kohaldamisalal, nii direktiivi 79/7 eesmärki, mis selle põhjenduse 1 kohaselt seisneb selles, et tagada võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärguline rakendamine sotsiaalkindlustuse valdkonnas ja mille põhjanevat tähtsust on Euroopa Kohus korduvalt rõhutanud (vt eelkõige 18. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-356/09: Kleist, EKL 2010, lk I-11939, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika), kui ka sama direktiivi kasulikku mõju.
- 53 Eeltoodust tulenevalt tuleb vastata esimesele küsimusele, et direktiivi 79/7 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et niisugune pensionide iga-aastase korrigeerimise süsteem nagu põhikohtuasjas käsitletav kuulub nimetatud direktiivi kohaldamisalasse ning seega sama direktiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud diskrimineerimise keelu alla.

Teine küsimus

- 54 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada seda, kas direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik eeskiri, mis jätab pensionide erakorralisest suurendamisest välja miinimumpensioni saajate teatud grupi ning näeb viimati nimetatutele ette väiksema pensionitõusu kui teistele pensionisaajatele, mille tulemusel satub ebasoodsamasse olukorda palju rohkem naisi kui mehi.
- 55 Kõigepealt tuleb tõdeda, et niisuguste siseriiklike õigusnormidega nagu põhikohtuasjas käsitletavat ei kaasne otsesest diskrimineerimist, kuna neid kohaldatakse vahet tegemata nii mees- kui ka naistöötajate suhtes. Seega tuleb uurida, kas need võivad kaasa tuua kaudse diskrimineerimise.
- 56 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on kaudse diskrimineerimisega tegemist sellise siseriikliku meetme kohaldamise puhul, mis on küll sõnastatud neutraalselt, kuid seab reaalselt ebasoodsasse olukorda palju suuremal hulgal naisi kui mehi (vt eelkõige 16. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-537/07: Gómez-Limón Sánchez-Camacho, EKL 2009, lk I-6525, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on märkinud selle kohta, et põhikohtuasjas käsitletava pensionide korrigeerimise süsteemi sätetest, eelkõige 2007. aasta muutmisseaduse redaktsioonis ASVG § 634 lõikest 10 tuleneb, et sellised isikud nagu W. Brachner, kes saavad miinimumpensioni, see tähendab pensioni, mis jääb allapoole tasanduslisa läve, on seatud ebasoodsasse olukorda, kuna nende suhtes ei kohaldata erakorralist pensionitõusu, mida saavad suuremate pensionide saajad, mistõttu neil on põhimõtteliselt õigus saada üksnes ASVG § 108 h lõikes 1 ette nähtud väiksemat pensionitõusu, mis 2008. aastal oli 1,7%.

- 58 Seega jääb küsimus, kas see ebasoodne olukord puudutab oluliselt suuremal hulgal naisi kui mehi.
- 59 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kontrollida, nagu märkis ka eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas nimetatud ebasoodsamasse olukorda asetatud pensionäride kategooria koosneb oluliselt suuremal hulgal naistest kui meestest.
- 60 Esimene tegur, mis näitab, et see ebasoodne olukord puudutab oluliselt suuremal hulgal naisi kui mehi, mida tuleb pidada väga kaalukaks teguriks ja mis kujutab endast ka analüüsi vajalikku elementi (vt seoses nõukogu 9. veebruari 1976. aasta direktiiviga 76/207/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega (EÜT L 39, lk 40; ELT eriväljaanne 05/01, lk 187) 9. veebruari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-167/97: Seymour-Smith ja Perez, EKL 1999, lk I-623, punktid 59 ja 60), puudutab vahet, mida väljendatakse protsentuaalselt, miinimumpensioni saavate naiste ja nende naiste koguarvu vahel, kes saavad ASVG alusel pensioni, ning seda sama protsenti meessoost pensionisaajate osas.
- 61 Samas on eelotsusetaotluse esitanud kohtu andmetel need suhted vastavalt 57 % naissoost pensionäride puhul ning 25 % meessoost pensionäride puhul.
- 62 Teisisõnu oli ASVG kohaldamisalasse kuuluvatest isikutest 75 % meessoost pensionäri õigus saada erakorralist pensionitõusu, samal ajal kui naissoost pensionäride puhul oli see õigus ainult 43 % pensionisaajatest.

- 63 Selline vahe on piisavalt suur, et olla oluliseks teguriks sellise järelduse põhjendamisel, mida saab siiski teha üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohus, kelle sõnul paneb miinimumpensionide väljajätmine erakorralisest pensionitõusust, mida näeb ette põhikohtuasjas käsitletav korrigeerimise süsteem, tegelikult ebasoodsamasse olukorda protsentuaalselt märkimisväärselt suurema arvu naissoost kui meessoost pensionäre.
- 64 Juhul kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks lõplikult lähtuma neist statistilistest andmetest, ei mõjuta neist järelduvaid tulemusi see, kui nimetatud analüüsis võetakse ka arvesse tasanduslisa läve erakorralist tõusu 2008. aastaks, mis oli samuti 2007. aasta muutmisseaduses ette nähtud ja mida põhimõtteliselt võivad saada miinimumpensionide saajad.
- 65 Kui võrrelda vastavalt nende mees- ja naissoost pensionisaajate protsente, kes saavad miinimumpensioni, ilma et neil oleks õigust tasanduslisale peamiselt seetõttu, et majapidamise kogutulu on suurem selle lisa saamiseks ette nähtud lävest, kummastki soost ASVG alusel pensioni saavate isikute koguarvuga, siis ilmneb nimelt, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu statistiliste andmete kohaselt on see protsent naissoost pensionisaajate puhul 47 % ja meessoost pensionisaajate puhul 14 %.
- 66 Peale selle tuleneb neist samadest andmetest, et 82 % miinimumpensioni saavatest naistest ei saa eeskätt sissetulekute kokkuliitmise reegli tõttu tasanduslisa, samal ajal kui meeste osas on see nii üksnes 58 % niisugust miinimumpensioni saavate mees-pensionäride puhul.
- 67 Need statistika põhjal tehtud järeldused näitavad juhul, kui neid kinnitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui võtta arvesse 2007. aasta muutmisseaduses ette nähtud tasanduslisa läve erakorralist tõstmist aastaks 2008, siis vahe nende naissoost pensionisaajate protsendi, kes on seatud ebasoodsamasse olukorda selles samas seaduses

sätetatud miinimumpensionide väljajätmise tõttu erakorralisest pensionitõusust, ning meessoost pensionisaajate vastava protsendi vahel ei väheneks, vaid hoopis kasvaks.

- 68 Seega tuleb vastata teisele küsimusele, et direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et võttes arvesse eelotsusetaotluse esitanud kohtule esitatud statistilisi andmeid ning vastupidiste tõendite puudumisel, on põhjendatud eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukoht, et selle sättega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis jätab pensionide erakorralisest suurendamisest välja märkimisväärselt suurema protsendi naissoost kui meessoost pensionisaajaid.

Kolmas küsimus

- 69 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada seda, kas direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui ta jõuab teisele küsimusele vastamiseks vajaliku kontrolli läbiviimise käigus järeldusele, mille kohaselt võis tegelikult märksa suurem protsent naissoost pensionisaajaid kui meessoost pensionisaajaid sattuda ebasoodsamasse olukorda miinimumpensionide väljajätmise tõttu erakorralisest pensionitõusust, mida nägi ette põhikohtuasjas kõnealune korrigeerimise süsteem, siis võib see ebasoodsam olukord olla õigustatud asjaoluga, et töötanud naised hakkavad pensioni saama varem, et nad saavad oma pensioni pikema aja vältel või et tasanduslisa läve tõsteti samuti erakorraliselt samal, 2008. aastal.
- 70 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on kaudset diskrimineerimist põhjustav siseriiklik meede, mis on küll sõnastatud neutraalselt, kuid seab tegelikult ebasoodsamasse olukorda palju suuremal hulgal naisi kui mehi, vastuolus direktiivi 79/7 artikli 4 lõikega 1, välja arvatud

siis, kui see meede on õigustatud selliste objektiivsete asjaolude tõttu, millel ei ole mingit seost soolise diskrimineerimisega. See on nii juhul, kui valitud vahendid teenivad selle liikmesriigi sotsiaalpoliitika õiguspärasest eesmärgi, kelle õigusnormidega on tegemist, ja kui need vahendid on nimetatud eesmärgi saavutamiseks sobivad ja vajalikud (vt selle kohta eelkõige 8. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-8/94: Laperre, EKL 1996, lk I-273, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 71 Peale selle saab sellist meedet pidada seatud eesmärgi saavutamiseks sobivaks üksnes siis, kui see vastab tõepoolest huvile seda eesmärki saavutada ning kui meedet rakendatakse ühtselt ja süstemaatiliselt (vt selle kohta eelkõige 18. novembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-250/09 ja C-268/09: Georgiev, EKL 2010, lk I-11869, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 72 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb ühtlasi, et kuigi lõppastmes on siseriikliku kohtu – kes ainsana on pädev asjaolusid hindama ja siseriiklikku õigust tõlgendama – ülesanne tuvastada, kas ja kuivõrd on asjaomane seaduse säte õigustatud sellise objektiivse põhjusega, on Euroopa Kohus, kes peab andma eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele tarviliku vastuse, pädev andma põhikohtuasja toimikust ning talle esitatud kirjalikest ja suulistest märkustest tuletatud juhiseid, mis võimaldavad eelotsusetaotluse esitanud kohtul asja lahendada (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Seymour-Smith ja Perez, punktid 67 ja 68 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Lõpuks on Euroopa Kohus korduvalt rõhutanud, et liikmesriikidel on nende sotsiaalse ja tööhõivepoliitika eesmärkide saavutamiseks sobivate meetmete valikul ulatuslik kaalutusõigus (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Seymour-Smith ja Perez, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 74 Liikmesriigi kui eeldatavalt diskrimineeriva eeskirja autori ülesanne on siiski näidata, et nimetatud eeskiri vastab tema sotsiaalpoliitika õiguspärasele eesmärgile, et sellel eesmärgil ei ole mingit seost diskrimineerimisega soo alusel ning et ta võis mõistlikult pidada valitud meetmeid selle eesmärgi saavutamiseks sobivaks (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Seymour-Smith ja Perez, punkt 77).
- 75 Seega tuleb kontrollida, kas neid kohtupraktikas rõhutatud põhimõtteid arvesse võttes võib mõni kolmest eelotsusetaotluse esitanud kohtule esitatud põhjustest, nagu need on sõnastatud kolmandas eelotsuse küsimuses, õigustada põhikohtuasjas kõnealust kaudset diskrimineerimist, eeldades, et eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastab sellise diskrimineerimise olemasolu tema poolt läbi viidava kontrolli tulemusel, mida läbi viies võtab ta arvesse Euroopa Kohtu poolt teisele küsimusele antud vastust.
- 76 Mis puudutab kõigepealt selle õigustuse põhjendust, et naissoost töötajad hakkavad saama pensioni nooremas eas, mistõttu on nende sissetulekute summa üldiselt väiksem kui meessoost töötajate puhul, siis on selline asjaolu, mis seondub sissetulekuga sotsiaalkindlustussüsteemis vajaliku tasakaaluga sisse- ja väljamaksete vahel, üks teguritest, mis selgitab naissoost töötajate keskmiselt väiksemaid pensione.
- 77 Selle põhjendusega ei saa siiski mingil juhul õigustada miinimumpensioni saavate naiste väljajätmist pensionide erakorralisest suurendamisest, mille näeb ette põhikohtuasjas kõnealune korrigeerimise süsteem.
- 78 Nagu märgib ka eelotsusetaotluse esitanud kohus, näeb see korrigeerimise süsteem ette pensionide kohandamise, mille eesmärk on tarbijahindade kasvu silmas pidades pensioni ostujõu säilitamine.

- 79 Järelikult on selge, et see kohandamine ei kujuta endast väljamakset, mis on tehtud sissemaksete vastusooritus. Seega ei saa sellega põhjendada miinimumpensionisaajate väljajätmist nende pensionide korrigeerimisest.
- 80 Järelikult ei ole põhjendus, mis tugineb asjaolule, et naised on üldiselt panustanud vähem kui mehed, asjakohane selle kontrollimisel, kas võib olla õigustatud nende väljajätmine niisuguse korrigeerimise meetme nagu põhikohtuasjas kohaldamisalast.
- 81 Järgnevalt tuleb kontrollida põhjendust, mis tuleneb asjaolust, et töötanud naised saavad oma pensioni pikema ajavahemiku vältel, kuna naiste keskmine oodatav eluiga on pikem.
- 82 See põhjendus, nagu ka naissoost pensionisaajate sissemaksete väiksema summaga seotud põhjendus, peab silmas tasakaalu, mis sissemaksetega sotsiaalkindlustussüsteemis peab väljamaksete suuruse kindlaksmääramisel sisse- ja väljamaksete vahel esinema.
- 83 Sellegipoolest ei ole see põhjendus ja põhikohtuasjas kõnealuse korrigeerimise süsteemiga ette nähtud miinimumpensionisaajate väljajätmine erakorralisest pensionitõusust seotud.
- 84 Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus nimelt märkis ning nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 78, on selle korrigeerimise süsteemi eesmärk tagada, et säilib pensioni ostujõud tarbijahindade kasvu silmas pidades.

- 85 Samas ei ole sellel eesmärgil mingit seost õigustuse selle põhjenduse eesmärgiga, mille kohaselt on väljamaksete suuruse kindlaksmääramisel oluline finantstasakaalu tagamine sissetulekute ja väljamaksete vahel.
- 86 Naiste keskmiselt pikemat oodatavat eluiga ei saa seega välja tuua sellise põhjusena, mis võib õigustada miinimumpensionisaajate väljajätmist erakorralisest pensionitõusust, mille eesmärk on tagada pensionide ostujõud.
- 87 Viimaks tuleb kontrollida kolmandat põhjendust, millega püütakse õigustada miinimumpensionide väljajätmist erakorralisest pensionitõusust, mille 2008. aastaks nägi ette põhikohtuasjas kõnealune korrigeerimise süsteem, eelkõige 2007. aasta muutmisseaduse redaktsioonis ASVG § 634 lõige 10, ning mis seisneb sama muutmisseadusega 2008. aastaks ette nähtud tasanduslisa – mida saavad peamiselt miinimumpensionide saajad – läve erakorralises tõstmises.
- 88 Selle õigustuse põhjendatuse kontrollimiseks tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates võtta arvesse asjaolu, et selle läve erakorralise tõstmisega kaasneb tasanduslisa tegelik tõstmine üksnes siis, kui täidetud on sissetulekute kokkuliitmisega seotud tingimus, see tähendab, et pensioni brutosumma, millele on liidetud pensionisaaja muu netosissetulek ja temaga ühises majapidamises elava abikaasa netosissetulek, ei või ületada nimetatud läve asjakohast summat, samal ajal kui suuremate pensionide puhul ei sõltu erakorralise pensionitõusu saamine niisugusest muu sissetulekuga arvestamise tingimusest.
- 89 Selle kohta on Euroopa Kohus juba leidnud, et tasanduslisa on hüvitis, mille eesmärk on tagada selle saajale ebapiisava pensioni korral elatusmiinimum (29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-160/02: Skalka, EKL 2004, lk I-5613, punkt 26).

- 90 Nimetatud hüvitis järgib seega sotsiaalpoliitika õiguspärasest eesmärgist, millel ei ole mingit seost diskrimineerimisega soo alusel (vt selle kohta, mis puudutab sotsiaalkindlustuse miinimumhüvitise suurendamist, 11. juuni 1987. aasta otsus kohtuasjas 30/85: Teuling, EKL 1987, lk 2497, punktid 15–17).
- 91 Peale selle tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et sissetuleku tagamine sotsiaalse miinimumi ulatuses on liikmesriikide sotsiaalpoliitika lahutamatu osa ja et liikmesriikidel on sotsiaalse kaitse meetmete laadi ja nende kohaldamise konkreetsete üksikasjade osas asjakohane kaalutlusruum (eespool viidatud kohtuotsus Molenbroek, punkt 15).
- 92 Euroopa Kohus on samuti leidnud sotsiaalkindlustuse miinimumhüvitist sisaldavate riiklike süsteemide osas, et sellise hüvitise suurendamine, isegi kui nende eeskirjade kohaldamise tõttu, mis näevad ette abikaasa sissetuleku arvessevõtmist, saavad sellest osa peamiselt mehed, võib olla põhimõtteliselt õigustatud direktiivi 79/7 seisukohast (eespool viidatud kohtuotsused Teuling, punkt 17, ja Molenbroek, punktid 16 ja 17).
- 93 Tasanduslisast ilmajätmine abikaasade sissetulekute kokkuliitmise reegli kohaldamise tõttu, isegi kui see puudutab peamiselt naissoost pensionisajajaid, võib olla samamoodi õigustatud eesmärgi tõttu vältida pensioni langemist alla sotsiaalse miinimumi.
- 94 Kuna aga tasanduslisa läve erakorralisele tõstmisele viidatakse kui õigustusele jätta miinimumpensionide saajad põhikohtuasjas kõnealuse korrigeerimise süsteemis ette nähtud erakorralisest pensionitõusust ilma, sest läve tõstmise eesmärk on kompenseerida pensionitõusust ilmajätmise tagajärgi, siis peab selline sissetulekute liitmise reegel olema õigustatud ka selle korrigeerimise süsteemi enda eesmärgist lähtuvalt.

- 95 Samas ei ole see nii, kuna puudub seos nimetatud sissetulekute kokkuliitmise reegli ja korrigeerimise süsteemi eesmärgi vahel, kuna, nagu juba märgitud, korrigeerimise süsteemi eesmärk on tarbijahindade kasvu silmas pidades pensionide ostujõu säilitamine.
- 96 Samas ei tähenda asjaolu, et miinimumpensioni saajal või tema abikaasal on muid sissetulekuid, kindlasti mitte seda, et selline pension ei peaks sarnaselt suuremate pensionidega suurenema erakorralise pensionitõusu tulemusel, et tagada nende pensionide ostujõud.
- 97 Argumenti, mille kohaselt ei ole vaja võimaldada erakorralist pensionitõusu neil juhtudel, kus pensionisaajatel ja nende abikaasadel on kokku piisavalt vahendeid, et mitte langeda alla sotsiaalse miinimumi, ei saa esitada objektiivse õigustusena, et põhjendada miinimumpensionide saajate ja suuremate pensionide saajate erinevat kohtlemist, kuna viimati nimetatutel on põhimõtteliselt üksnes nende enda pensioni tõttu piisavalt vahendeid (vt analoogia alusel 13. detsembri 1989. aasta otsus kohtuasjas C-102/88: Ruzius-Wilbrink, EKL 1989, lk 4311, punkt 16).
- 98 Kuivõrd üksnes miinimumpensionide saajate suhtes kehtib sissetulekute kokkuliitmisega seotud tingimus, et hinnata nende võimalikku õigust saada tasanduslisa, mille suurendamine võib kompenseerida kõigile teistele pensionisaajatele mõeldud korrigeerimismeetme kohaldamisalast väljajätmise tagajärgi, siis ei saa käesoleva kohtuotsuse punktides 70–74 viidatud kohtupraktikat arvesse võttes järeldada, et liikmesriik kui eeldatavalt diskrimineeriva eeskirja autor on tõendanud, et ta võis mõistlikult eeldada, et tasanduslisa erakorraline suurendamine, mis esitati õigustava põhjendusena direktiivi 79/7 artikli 4 lõike 1 alusel, vastab tõepoolest huvile saavutada põhikohtuasjas

kõnealuse korrigeerimissüsteemi eesmärk tagada pensionide ostujõud, ning et seda meetet on rakendatud sel eesmärgil ühtselt ja süstemaatiliselt.

- 99 Eeltoodud järeldust toetavad ka teised asjaolud.
- 100 Nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 66, nähtub nimelt eelotsuse-
taotluse esitanud kohtu statistilistest andmetest, et 82 % miinimumpensioni saava-
test naistest ei saa sissetulekute kokkuliitmise reegli tõttu tasanduslisa, samal ajal kui
meeste osas on see nii üksnes 58 % niisugust miinimumpensioni saavate meespensio-
näride puhul.
- 101 Sellest järeldub, et tegelikult ei kompenseeri enamikule miinimumpensioni saavatele
naistele tasanduslisa läve tõstmine neid tagajärgi, mis tekivad miinimumpensionide
saajatele mõeldud erakorralisest pensionitõusust ilmajätmise tulemusel.
- 102 Neist andmetest nähtub hoopis see, et kuivõrd märgatavalt suurem protsent miini-
mumpensioni saavaid mehi saavad tasanduslisa, siis soodustab selle läve erakorraline
tõstmine oluliselt rohkem mehi, mistõttu see meede suurendab veelgi erinevat koht-
lemist, kus ebasoodsamasse olukorda on asetatud miinimumpensioni saavad naised.
- 103 Selles kontekstis on Euroopa Kohus leidnud, et ühe seaduse sätestet ette nähtud eran-
did võivad teatavil juhtudel selle ühtsust ohustada – iseäranis on see nii siis, kui nad
oma laiaulatuslikkuse tõttu toovad kaasa kõnealuse seaduse eesmärgile vastupidise
tulemuse (12. jaanuari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-341/08: Petersen, EKL 2010,
lk I-47, punkt 61, ja 21. juuli 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-159/10
ja C-160/10: Fuchs ja Köhler, EKL 2011, lk I-6919, punkt 86).

- 104 Järelikult tuleb vastata kolmandale küsimusele, et direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui eelotsusetaotluse esitanud kohus jõuab selle kontrolli käigus, mis tal tuleb teisele küsimusele vastamiseks läbi viia, järeldusele, mille kohaselt võis tegelikult märkimisväärselt suurem protsent naissoost kui meessoost pensionisaajaid sattuda ebasoodsamasse olukorda selle tõttu, et miinimumpensionid jäeti välja põhi-kohtuasjas kõnealuse korrigeerimise süsteemiga ette nähtud erakorralisest suurendamisest, siis ei saa seda ebasoodsamat olukord õigustada asjaoluga, et töötanud naised hakkavad varem pensioni saama, et nad saavad oma pensioni pikema aja vältel või et tasanduslisa läve tõsteti samuti erakorraliselt samal, 2008. aastal.

Kohtukulud

- 105 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiivi 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et niisugune pensionide ig-aastase korrigeerimise süsteem nagu põhikohtuasjas käsitletav

kuulub nimetatud direktiivi kohaldamisalasse ning seega sama direktiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud diskrimineerimise keelu alla.

2. Direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et võttes arvesse eelotsusetaotluse esitanud kohtule esitatud statistilisi andmeid ning vastupidiste tõendite puudumisel, on põhjendatud eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukoht, et selle sättega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis jätab pensionide erakorralisest suurendamisest välja märkimisväärselt suurema protsendi naissoost kui meessoost pensionisaajaid.
3. Direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui eelotsusetaotluse esitanud kohus jõuab selle kontrolli käigus, mis tal tuleb teisele küsimusele vastamiseks läbi viia, järeldusele, mille kohaselt võis tegelikult märkimisväärselt suurem protsent naissoost kui meessoost pensionisaajaid sattuda ebasoodsamasse olukorda selle tõttu, et miinimumpensionid jäeti välja põhi-kohtuasjas kõnealuse korrigeerimise süsteemiga ette nähtud erakorralisest suurendamisest, siis ei saa seda ebasoodsamat olukord õigustada asjaoluga, et töötanud naised hakkavad varem pensioni saama, et nad saavad oma pensioni pikema aja vältel või et tasanduslisa läve tõsteti samuti erakorraliselt samal, 2008. aastal.

Allkirjad